

ЖУРНАЛІСЦКАЯ АДУКАЦЫЯ Ў КАНТЭКСТЕ ЗАМЕЖНАГА ВОПЫТУ

Сёння намаганні выкладчыкаў факультэта журналістыкі БДУ скіраваны на ўдасканаленне падрыхтоўкі журналісцкіх кадраў: вядзецца распрацоўка новых адукацыйных дзяржаўных стандартаў па кожнай спецыяльнасці, укараняюцца ў навучальны працэс інавацыйныя, больш эфектыўныя тэхналогіі навучання і выхавання, паляпшаецца змястоўна-тэхналагіч-

нае і навукова-метадычнае забеспячэнне прафесійнай падрыхтоўкі, павялічваецца доля самастойнай работы студэнтаў. Адміністрацыя факультэта ставіць задачу павышэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з улікам сучасных навуковых дасягненняў, сусветных тэндэнцый і асаблівасцей развіцця сферы прафесійнай дзейнасці. У сувязі з гэтым узнікае неабходнасць звярнуцца да вопыту падрыхтоўкі журналісцкіх кадраў у іншых краінах, у прыватнасці ў Германіі.

Так, нямецкія калегі лічаць, што журналістам можа стаць кожны, каму Бог даў талент. Нават бытуе прыказка: каб стаць цырульнікам – трэба вучыцца тры гады, каб стаць журналістам – трэба толькі жаданне. Аднак ва ўсіх рэдакцыях СМІ высока цэнніцца кваліфікацыя, веды і вопыт.

Каб стаць журналістам у Германіі, ёсць тры спосабы:

1. *Атрымаць універсітэцкую адукацыю.* У Германіі каля 11 універсітэтаў і інстытутаў, якія рыхтуюць спецыялістаў журналісцкага профілю. Як правіла, у кожнай такой установе свае вучэбныя планы, шмат аўтарскіх курсаў. Агульная тэндэнцыя – междысцыплінарны падыход у журналісцкай адукацыі.

Недахоп: Практычная падрыхтоўка ўваходзіць у вучэбныя планы, але складае зусім невялікую частку.

2. *Прайсці падрыхтоўку ў школах журналістыкі.* Школы журналістыкі, на сёння іх у Германіі 10, ствараюцца звычайна пры рэдакцыях ці пры выдавецтвах, якія фактычна і рыхтуюць такім чынам для сябе новыя кадры. Задача такіх школ – навучыць журналісцкаму рамяству. Як правіла, кожная з іх мае сваю “спецыялізацыю”. Да прыкладу, “канёк” Школы журналістыкі Акселя Шпрынгера – навіны, Мюнхенскай школы журналістыкі – крытычныя артыкулы. Акцэнт у навучанні робіцца на практычную падрыхтоўку з абавязковым авалоданнем сучаснымі тэхнічнымі сродкамі. Слухачы адзначаных навучальных устаноў праходзяць практыку ў рэдакцыях розных газет і часопісаў, а таксама на радыё, тэлебачанні, у онлайн-рэдакцыях; наведваюць замежныя рэдакцыі.

Недахоп: Пры добра арганізаванай практычнай падрыхтоўцы заўважаецца недахоп класічнай адукацыі.

3. *Пісаць на адной тэме, на якой з’яўляешся экспертам.* Чалавек другой прафесіі, спецыяліст у пэўнай галіне (эканоміка, палітыка, культура, гісторыя, тэхніка, спорт, экалогія і г. д.), які добра валодае словам, супрацоўнічае з рэдакцыямі СМІ, як правіла, спецыялізаванымі выданнямі, вядзе тэматычныя рубрыкі і інш.

Недахоп: Вузкая журналісцкая спецыялізацыя.

Нямецкія рэдактары і выдаўцы прыярытэт аддаюць журналісцкай падрыхтоўцы, атрыманай у школах журналістыкі, нездарма самі іх і ствараюць. Але ж узгадаем словы Я. Засурскага: “...в серьёзных газетах в основном работают всё-таки выпускники нашего факультета. Я думаю, всё-таки журналистское образование полезно, поскольку оно учит профессионализму. Этого профессионализма часто не хватает тем, кто пришел сейчас в газеты. Но в то же время журналистика – открытая профессия” (Засурский Я. Н. Журналистика и мир на рубеже тысячелетий // Журналистика и культура речи. № 3–4. 2004. С. 131).

У адрозненне ад Германіі, прафесійную падрыхтоўку журналісцкіх кадраў у нашай краіне, па сутнасці, здзяйсняе толькі адна навучальная ўстанова – факультэт журналістыкі БДУ, таму і да выкладчыкаў, і да студэнтаў – будучых спецыялістаў – прад’яўляюцца самыя высокія патрабаванні. Само жыццё, сацыяльныя і палітычныя пераўтварэнні ў беларускім грамадстве, глабальная інфарматызацыя вынікавалі неабходнасць калі не рэфармавання журналісцкай адукацыі ў краіне, дык яе якаснага абнаўлення. Ажыццяўленне гэтай і іншых задач магчыма толькі пры стварэнні моцнай навукова-метадычнай базы, заснаванай на вопыце беларускай школы журналістыкі і лепшых набытках сусветнай журналісцкай адукацыі, пры гарманічным спалучэнні тэарэтычнай і практычнай падрыхтоўкі.